

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 6 juli 2022

Dossiernr. : K31420

Documentnr. : 2022-068158

Verzonden : 6 juli 2022

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 25 juni 2021 een aanvraag voor een opdracht ex artikel 3.18 van de Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen en op 17 februari 2022 aanvullingen, om de omvang van populatie van verwilderde duiven te beperken binnen de gehele provincie Groningen.

De aanvraag is ingediend door Anticimex BV, Apolloweg 138, 8239 DA te Lelystad.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.18, lid 1, in samenhang met lid 4, van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van verwilderde duif (*Columba livia forma domestica*) een opdracht te geven om de omvang van de populatie te beperken;
- II. dat beroepsmatige ongediertebestrijders met een geldige jachttakte van deze opdracht gebruik kunnen maken (artikel 3.18, lid 1, Wnb);
- III. te bepalen dat de middelen die mogen worden gebruikt bij het uitvoeren van deze opdracht zijn: luchtdrukgeweer en vangkooien bestemd voor verwilderde duiven (artikel 3.25, lid 1, Wnb);
- IV. toestemming te geven voor het zich buiten gebouwen te bevinden met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, in deze situatie vangkooien bestemd voor verwilderde duiven buiten de bebouwde kom (artikel 3.25, lid 4, onder a, Wnb, jo. art. 3.10, aanhef en onder e, Bnb);
- V. Ontheffing te verlenen voor het gebruik van luchtdrukgeweren een kaliber van tenminste 5,5 mm en ten hoogste 6,36 mm en mondingsenergie van 25 joule en maximaal 80 joule (artikel 3.26, lid 2a, Wnb, jo. art. 3.13, lid 1, Bnb):
 - deze toe te passen op gronden, niet zijnde een jachtveld (artikel 3.26, lid 1b, Wnb, jo. art. 3.12, lid 1, Bnb);
 - het gebruik van het luchtdrukgeweer voor zonsopgang en na zonsondergang (artikel 3.26, lid 2a, Wnb, jo. art. 3.16, lid 1, onderdeel a, Bnb);
 - het gebruik van het luchtdrukgeweer binnen de bebouwde kom, en terreinen die onmiddellijk aan de bebouwde kom grenzen (artikel 3.26, lid 2a, Wnb, jo. art. 3.16, lid 1, onderdeel b, Bnb);

- gebruik te maken van afwijkende munitie, welke geschikt is voor een luchtdrukgeweer en voor het beoogde doel (schadebestrijding) (artikel 3.26, lid 2b, Wnb, jo. art. 3.14, Bnb);
 - met gebruik van middelen op, aan of bij het geweer, te weten: op, aan of bij het geweer, te weten: een instrument om in de nacht te kunnen schieten en geluiddemper (artikel 3.26, lid 2c, Wnb, jo. art. 3.13, lid 4, Bnb);
- VI. dat de opdracht verleend wordt voor het gehele grondgebied van de provincie Groningen, met inbegrip van bebouwde kommen en aan de bebouwde kom grenzende terreinen, voor zover het gaat om boerenerven, bedrijventerreinen en overige plaatsen waar de volksgezondheid of gezondheid van aanwezig vee en/of voedingsmiddelen door verwilderde duiven in het geding kan raken.
- VII. de opdracht geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2027
- VIII. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit:
1. voorschriften;
 2. overwegingen bij besluit.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

Teamleider VTH

M.D.N. Deenik MSc

Domein Uitvoering

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken).

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen erop dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de provincie Groningen, Domein Uitvoering, via het algemene telefoonnummer 050 - 316 4911. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over dit besluit verzoeken wij u het kiwnummer (dossiernummer) te vermelden

Voorschriften

Aan deze opdracht zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op verwilderde duiven met de beschreven methoden en middelen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd en op de aangegeven locatie, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven. De ontheffinghouder dient op de hoogte te zijn van de beginselen van '*Geïntegreerd plaagdierbeheer*', ook wel '*Integrated Pest Management*' genoemd.

Gebruiker en machtiging

3. Er mag enkel gebruik van de opdracht gemaakt worden op gronden waarvan de grondgebruiker een schriftelijke toestemming heeft verleend aan de gebruiker van de ontheffing. Uit deze schriftelijke verklaring dient te blijken dat de gebruiker toestemming heeft om het beheer uit te voeren.
4. Deze opdracht kan uitsluitend gebruikt worden door de houder van de opdracht met een geldige jachtake of in opdracht van de houder van de opdracht handelende personen met een geldige jachtake. De houder van de opdracht blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze opdracht. De in opdracht handelende personen dienen van de houder van de opdracht een machtiging te krijgen. Deze machtiging en een kopie van de opdracht dient men te allen tijde bij zich te dragen.
5. In een machtiging zoals bedoeld onder voorschrift 4 staan in ieder geval de volgende gegevens:
 - a. volledige naam, adres, woonplaats en geboortedatum van degene aan wie de machtiging is verleend;
 - b. de soort waarvoor de machtiging geldt;
 - c. de handelingen die mogen worden verricht;
 - d. plaats(en) waar de handelingen mogen worden verricht;
 - e. periode waarvoor de machtiging geldt;
 - f. het kenmerk van de opdracht die aan de opdrachthouder is verleend;
 - g. naam en handtekening opdrachthouder.
6. De opdrachthouder dient binnen 24 uur na afgifte en/of intrekking van een machtiging Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen hiervan (digitaal) schriftelijk op de hoogte te stellen door toezending van een kopie van de machtiging, respectievelijk een kopie van het intrekingsbericht aan LoketVTH@provinciegroningen.nl
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient de uitvoerder van de opdracht verplicht de volgende documenten bij zich te dragen en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren:
 - a. een kopie van deze opdracht;
 - b. een geldige jachtake;
 - c. de schriftelijke toestemming van de grondgebruiker(s) tot betreding van de desbetreffende gronden door de aanwezige jachtakehouder(s), zoals bedoeld in voorschrift 5;
 - d. indien van toepassing: de van de opdrachthouder ontvangen machtiging, zoals bedoeld in voorschrift 4.

Specifieke voorschriften

8. Waar redelijkerwijs mogelijk dient duivenwering te worden aangebracht, om de locatie minder aantrekkelijk te maken voor duiven en zoveel mogelijk te voorkomen dat er opnieuw overlast optreedt.
9. Bij de bestrijding van verwilderde duiven mag enkel gebruik worden gemaakt van een luchtdrukgeweer met een kaliber van tenminste 22 inch of 5,5 mm en ten hoogste 25 inch of 6,35 mm en een mondingsenergie van minimaal 25 joule en maximaal 80 joule. Hierbij dient gebruik

gemaakt te worden van munitie die voor deze geweren geschikt is en welke zijn ontworpen voor schadebestrijdingsdoeleinden.

10. Het luchtdrukgeweer mag gebruikt worden op gronden niet zijnde jachtvelden en binnen de bebouwde kom, en terreinen die onmiddellijk aan de bebouwde kom grenzen voor zover het gaat om boerenerven, industriële bedrijven en particuliere terreinen.
11. Deze opdracht geldt gedurende het hele etmaal. Bij gebruik van het luchtdrukgeweer na zonsondergang en voor zonsopkomst, dient gebruik te worden gemaakt van een kunstmatige lichtbron of enig ander instrument om veilig in de nacht te kunnen schieten.
12. Het is niet toegestaan om het geweer te gebruiken vanaf of vanuit een rijdend motorrijtuig dan wel een ander voertuig of luchtvaartuig.
13. De opdracht mag niet worden gebruikt op zondagen, nieuwjaarsdag, tweede paas- en pinksterdag, beide kerstdagen en Hemelvaartsdag.
14. Bij het gebruik van vangkooien bestemd voor verwilderde duiven gelden de volgende voorwaarden:
 - de vangkooien mogen alleen in de gebouwen/stallen gebruikt worden;
 - het gebruik van de vangkooi is slechts toegestaan tussen één uur voor zonsopkomst en één uur na zonsondergang;
 - de momenten van het in en buiten gebruik stellen van de vangkooi kunnen tevens dienst doen als controlebezoek;
 - de vangkooien dienen minimaal 2 keer per dag gecontroleerd te worden, om de 12 uur;
 - indien weersomstandigheden hierom vragen (vorst óf een maximale temperatuur hoger of gelijk aan 25 graden Celsius), dient een extra controlebezoek plaats te vinden halverwege de dag;
 - indien de vangkooien in gebruik zijn in het broedseizoen, dient een extra controlebezoek plaats te vinden halverwege de dag;
 - water en voer dienen in de vangkooien beschikbaar te zijn;
 - bij vangst, anders dan verwilderde duiven, dienen deze vogels gelijk weer vrij gelaten te worden.
15. Gedode verwilderde duiven dienen ter voorkoming van de verspreiding van ziekten onmiddellijk te worden verwijderd en/of vernietigd. Dit betekent dat ze, voor zo ver zij niet voor eigen gebruik worden aangewend, ter destructie moeten worden aangeboden.
16. Alle gedode verwilderde duiven en de vrijgelaten bijvangst uit de vangkooien moeten worden geregistreerd in een logboek en jaarlijks worden gemeld bij de provincie totdat de opdracht is afgelopen. Melding vindt plaats voor 31 januari van elk nieuw jaar aan het Loket: loketVTH@provinciegroningen.nl, onder vermelding van "*K31420 Wnb besluit opdracht verwilderde duif, Anticimex BV - logboek*". Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Overige voorschriften

17. De opdracht kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
18. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

Aanvraag opdracht

Op 25 juni 2021 is door het college van Gedeputeerde Staten een aanvraag ontvangen voor een opdracht ex artikel 3.18 van de Wet natuurbescherming (Wnb) om de omvang van populatie van verwilderde duiven te beperken binnen de gehele provincie Groningen. De aanvraag is ingediend door Anticimex BV, Apolloweg 138, 8239 DA te Lelystad.

De aanvraag is onderbouwd met een plan van aanpak. Hiermee willen ze hun ontheffing uit 2006, destijds Art. 75 Flora en Faunawet, hernieuwen. Deze ontheffing is in november 2021 afgelopen.

De aanvrager is werkzaam voor onder andere levensmiddelenverwerkende industrie, overslagbedrijven met grondstoffen voor levensmiddelen, gemeenten en woningbouwcoöperaties. In de aanvraag is toegelicht dat op deze locaties sprake is van zeer ernstige duivenoverlast. De aanvrager geeft aan dat aanwezige verwilderde duiven een risico vormen voor volksgezondheid en openbare veiligheid. Klanten worden geadviseerd over de levenswijze van duiven en de mogelijkheden tot preventie van overlast. Daarbij geeft de aanvrager aan jaarlijks preventieve maatregelen uit te voeren bij appartementencomplexen, zorginstellingen, industriële complexen, bij levensmiddelenverwerkers, overslagbedrijven met levensmiddel grondstoffen en dergelijke.

De aanvrager geeft aan dat de inzet van de luchtbuiks noodzakelijk is, wanneer afvangen tot de laatste duif noodzakelijk is. Zoals bij levensmiddelbedrijven of ter bescherming van de gezondheid van mensen. Daarnaast noemt de aanvrager dat een spoedeisend karakter in verband met voedselveiligheid reden tot snel ingrijpen, met een luchtdrukgeweer, noodzakelijk kan zijn.

De aanvraag beschrijft dat de het luchtdrukgeweer gehanteerd wordt door jachtaktehouder werkzaam bij Anticimex BV. De aanvrager heeft aangegeven de regionale politie in te lichten voorafgaande aan een schietactie, welke plaatsvindt langs of nabij een openbare weg en/of ruimte.

Gronden van beslissing

Verwilderde duif

De verwilderde duif is een stadsduif die afstamt van de rotsduif. De verwilderde duif verschilt genotypisch van de rotsduif. Het gaat hierbij om nakomelingen van gedomesticeerde dieren die door de mens zijn geïntroduceerd en zich in de vrije natuur hebben weten te handhaven en voortplanten. Een verwilderde duif is niet beschermd en wordt niet gezien als "van nature in Nederland in het wild levende vogels", zoals gesteld in de Vogelrichtlijn. De soort, en hun nakomelingen, geniet geen specifieke bescherming op grond van de Nederlandse Wet natuurbescherming (Wnb). De verbodsbepalingen die zijn opgenomen in artikel 3.1 van de Wnb gelden dan ook niet voor deze soort en er hoeft dan ook niet getoetst te worden aan de staat van instandhouding.

Dit betekent echter niet dat een verwilderde duif zondermeer gevangen en gedood mag worden. Er zijn een aantal regels van toepassing op de bestrijding van deze soort. De Wnb bevat verschillende (algemene) regels die ook van toepassing zijn op verwilderde soorten, zoals in deze situatie de verwilderde duif. Daarnaast geldt altijd de zorgplicht, zoals benoemd in artikel 1.11, Wnb.

Opdracht populatiebeheer

Op grond van artikel 3.18, vierde lid van de Wnb zijn Gedeputeerde Staten bevoegd om een opdracht af te geven om de omvang van een bij de opdracht aangeduide populatie van vogels te beperken als dat nodig is om de redenen die genoemd zijn in artikel 3.17, eerste lid, onder a van de Wnb. Artikel 3.18 is overeenkomstig van toepassing op het beperken van de omvang van populaties van dieren die zijn aan te merken als exoten of van verwilderde dieren. Het is hierbij mogelijk de opdracht af te geven aan faunabeheereenheden of wildbeheereenheden, aan andere samenwerkingsverbanden van personen, of aan personen. Deze opdracht richt zich tot houders van een geldige jachtakte, in deze beroepsmatige ongediertebestrijders.

Het duurzaam beheer van schadeveroorzakende dieren vindt doorgaans plaats overeenkomstig een faunabeheerplan dat door de faunabeheereenheid is opgesteld, zoals gesteld in artikel 3.12, eerste lid van de Wnb. Gedeputeerde Staten kunnen ter uitvoering van de opdracht bepalen dat gehandeld dient te worden overeenkomstig een vastgesteld en goedgekeurd faunabeheerplan (artikel 3.18, lid 2, onderdeel b, Wnb). In artikel 3.12, lid 10 van de Wnb is echter opgenomen dat een faunabeheerplan niet van toepassing is op het beheer van populaties van exoten of verwilderde dieren en op de bestrijding van schadeveroorzakende exoten of verwilderde dieren. In deze situatie hoeft er dan ook geen faunabeheerplan opgesteld te worden.

Verder kunnen Gedeputeerde Staten bepalen wat met de ingevolge het eerste lid bemachtigde dieren gebeurt, zoals gesteld in artikel 3.18, derde lid van de Wnb. Gedode dieren, in deze situatie verwilderde duiven, dienen ter voorkoming van de verspreiding van ziekten onmiddellijk te worden verwijderd en/of vernietigd. Dit betekent dat ze, voor zo ver zij niet voor eigen gebruik worden aangewend, ter destructie moeten worden aangeboden.

Voorwaarden opdracht

De omvang van een bij de opdracht aangeduide populatie van verwilderde duiven kunnen beperkt worden als dat nodig is om de onderscheidenlijke redenen, genoemd in artikel 3.17, eerste lid, onderdeel a van de Wnb. In de overwegingen wordt hier verder op ingegaan.

Op grond van artikel 5.3, vijfde lid van de Wnb kunnen wij voorschriften aan de opdracht verbinden, de opdracht onder beperkingen verstrekken en een geldigheidsduur aan de opdracht verbinden. Het is verboden in strijd met de voorschriften van een opdracht te handelen.

Aangewezen middelen

Op grond van artikel 3.25 van de Wnb is het noodzakelijk de middelen aan te wijzen die gebruikt dienen te worden bij de opdracht. In deze situatie betreffen de middelen vangenkooien die bestemd zijn voor het vangen van verwilderde duiven en het luchtdrukgeweer en de methodes het vangen met gebruikmaking van vangkooien bestemd voor verwilderde duiven en het doden met gebruikmaking van het luchtdrukgeweer. Voor verdere voorwaarden en eisen aan een geweer en munitie wordt verwezen naar artikel 3.13 en 3.14 van het Besluit natuurbescherming (Bnb).

Het is verboden met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, in deze situatie vangkooien bestemd voor verwilderde duiven, zich buiten gebouwen te bevinden buiten de bebouwde kom. Hiervoor kan toestemming verleend worden volgens artikel 3.25, vierde lid van de Wnb, voor zover op grond van de wet reeds geen vrijstelling geldt (vangen van verwilderde duiven binnen de bebouwde kom, zie artikel 3.10, aanhef en onder e van het Bnb).

Aangezien de vangkooien bestemd voor verwilderde duiven in deze situatie geschikt en bestemd zijn voor het vangen van verwilderde duiven binnen de bebouwde kom, is er geen sprake van een overtreding van het verbod in artikel 3.24, tweede lid van de Wnb, juncto artikel 3.10, Bnb.

Hoewel deze situatie, door het type bedrijf, zich er niet voor leent om vangkooien bestemd voor verwilderde duiven te gebruiken, wordt dit wel in deze opdracht opgenomen, zodat men hier alsnog gebruik van kan maken.

Gebruik geweer

In artikel 3.26 van de Wnb zijn regels opgenomen met betrekking tot het gebruik van het geweer. Deze regels houden onder meer in dat het verboden is het geweer te gebruiken op gronden die niet voldoen aan de regels voor een jachtveld (artikel 3.26, lid 1, onder b). De regels voor een jachtveld staan in artikel 3.12 van het Bnb. Er geldt onder andere een minimum oppervlakte voor een jachtveld. De aanvrager is voornemens het geweer te gebruiken op gronden die niet voldoen aan deze regels, zoals levensmiddelenverwerkende industrie en bedrijventerreinen. Het is noodzakelijk om de bestrijding uit te voeren buiten jachtvelden, omdat het ook locaties betreft binnen de bebouwde kom en/of niet aan de oppervlakte vereisten van een jachtveld voldoen. Daarom dient dit in de opdracht opgenomen te worden.

In artikel 3.26, tweede lid, onder a, b en c van de Wnb staat dat er regels gesteld kunnen worden met betrekking tot het geweer; de munitie en het gebruik van middelen op, aan of bij het geweer. Deze regels zijn opgenomen in artikel 3.13, 3.14 en 3.16 van het Bnb. Deze regels zijn overeenkomstig van toepassing bij deze opdracht en hiervan wordt door de gebruiker van de opdracht niet afgeweken.

Bij de toelichting op het Bnb is uitgelegd dat onder het begrip geweer, zoals bedoeld in de wet, ook het luchtdrukgeweer valt. Het luchtdrukgeweer voldoet echter niet aan de eisen zoals gesteld in artikel 3.13, lid 1, lid 2 en lid 3, Bnb. In deze situatie wordt er gebruik gemaakt van een luchtdrukgeweer met een minimaal kaliber van tenminste 5,5 mm en ten hoogste 6,36 mm en mondingsenergie van 25 joule en maximaal 80 joule. Er dient hiervoor dan ook opdracht verleend te worden.

Verder is een geweer volgens artikel 3.13, vierde lid van het Bnb niet voorzien van een geluiddemper, een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument in de nacht te schieten. De aanvrager wil gebruik maken van kunstlicht om in de avond en nacht te kunnen schieten/warmtebeeldcamera en een geluiddemper. Ook dit artikel dient in de opdracht opgenomen te worden.

Artikel 3.14 van het Bnb stelt eisen aan de gebruikte munitie. Uit lid 1 van dit artikel volgt dat de gebruikte munitie een kogelpatroon of hagelpatroon moet zijn. Een luchtdrukgeweer maakt gebruik van afwijkende munitie. Daarom dient artikel 3.14, lid 1 in deze opdracht meegenomen te worden.

In artikel 3.16 van het Bnb is opgenomen dat het verboden is een geweer te gebruiken voor zonsopgang en na zonsondergang en binnen de bebouwde kom of op of onmiddellijk aangrenzende terreinen. Uit artikel 3.16, eerste lid, onder a volgt dat het verboden is het geweer te gebruiken tijdens de nacht. Uit artikel 3.16, eerste lid, onder b volgt een verbod om het geweer te gebruiken binnen de bebouwde kom of binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom of in de onmiddellijk aan de bebouwde kom grenzende terreinen. De aanvrager zou de bestrijding ook 's avonds en 's nachts willen uitvoeren, wanneer verwilderde duiven roesten zijn.

Op grond van artikel 3.26, derde lid van de Wnb kunnen wij ontheffing verlenen van artikel 3.26, eerste lid, onderdeel b, en de krachtens artikel 3.26, tweede lid gestelde regels. In het derde lid van artikel 3.26 van de Wnb kan voor deze beperkingen vrijstelling worden verleend indien - voor zover er wordt afgeweken van de normale regels voor munitie - tevens rekening wordt gehouden met belangen veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu.

Voorkomen onnodig lijden

Bij de opdracht dient rekening gehouden te worden dat voorkomen wordt dat elk in het wild levend dier dat gedood of gevangen wordt onnodig lijdt (artikel 3.24, lid 1, Wnb). Ook bij het gebruik van de aangewezen middelen is dit van overeenkomstige toepassing (artikel 3.24, lid 3, Wnb).

Overwegingen

Alternatievenafweging

Er zijn diverse methoden als alternatief op dit besluit, maar dit zijn echter methoden die niet op korte termijn effectief zijn, het gewenste resultaat hebben opgeleverd of toepasbaar zijn levensmiddelen verwerkende bedrijven zoals het gebruik van duiventillen, reductieremmers, voedselreductie of knalapparaat.

In deze situatie is reeds gebruikt:

- verjagen van duiven met akoestische en visuele signalen;
- het binnentreden van de schuur moeilijker maken door het afdichten met gaas;

Bovenstaande methodes hebben niet geleid tot een reductie van de overlast. De duiven zijn gewend geraakt aan de verjagingsmiddelen. Uit andere overlastsituaties is ook bekend dat duiven naar verloop van tijd wennen aan het gebruik van verjagingsmiddelen. Daarnaast zijn locaties dusdanig groot dat de duiven enkel opvliegen van draagbalk naar draagbalk van de ene kant van de schuur naar de andere kant. Aanvullend bestaat bij het verjagen het risico op het verplaatsen van het

probleem naar andere (omliggende) adressen. Het leidt niet tot een structurele oplossing van het probleem. Ook het weren van de verwilderde duiven heeft niet tot het gewenste resultaat geleid. Vanwege de onbereikbare locaties waar de verwilderde duiven zich schuilhouden en door de vele in- en uitvliegmogelijkheden zijn de verwilderde duiven moeilijk te verjagen en te weren. Het zoveel mogelijk beperken van voedselbronnen heeft eveneens niet tot het gewenste resultaat geleid. Er zullen in de omgeving voldoende alternatieve voedselbronnen voor de duivenpopulatie beschikbaar zijn. Uit een studie van Haag (1984) is bekend dat duiven ten gevolge van vitamine- en mineralentekorten schade aan vegetaties in bijvoorbeeld parken kunnen berokkenen. Zo kan voedselreductie ook negatieve bijeffecten opleveren.

Een preventieve maatregel om duivenoverlast te voorkomen betreft het aanbrengen van duivenwering. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan netten, gladde kunststofplankjes, of roestvrijstalen duivenpinnen. Ook kan een touw of draad op ca. 10 cm hoogte van lange horizontale delen worden gespannen om te voorkomen dat duiven kunnen neerstrijken. Op basis van de aanvraag wordt geconcludeerd dat de horizontale delen waarop de duiven nestelen inderdaad (deels) slecht bereikbaar zijn en het niet mogelijk is om hier overal op een veilige manier duivenwering aan te brengen. Hierbij wegen wij ook het belang van arbeidsveiligheid mee. Daarnaast zijn er heel veel balken en is er daardoor een grote hoeveelheid materiaal nodig om alles goed af te kunnen zetten. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met aantrekking van stof en brandgevaar. Gezien de lokale omstandigheden is het niet mogelijk om de overlast volledig weg te nemen door alleen duivenwering aan te brengen. Echter, om overlast in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen, achten wij het van belang dat het nestelen en/ of roesten van duiven waar mogelijk wordt ontmoedigd. Daarom schrijven wij in de opdracht een inspanningsverplichting voor om waar mogelijk duivenwering aan te brengen en zodoende duiven te ontmoedigen om opnieuw op deze locatie te roesten en/of te gaan broeden.

Naast bovenstaande methoden zijn nog andere methoden mogelijk. Deze kunnen niet gebruikt worden in de huidige situatie, omdat ze niet het gewenste resultaat bereiken op korte termijn.

Verjagen, vangen en loslaten

Er is een aantal verjaagmethoden die zowel visueel als akoestisch werken. Voorbeelden hiervan zijn vogelverschrikkers, vlaggen en linten, knalapparaat en schriklint. Deze middelen werken maar gedurende een korte periode en daarna wennen de dieren er aan. Daarnaast is in een aantal situaties bekend dat ondanks het toepassen van preventieve maatregelen toch schade is ontstaan en/of het probleem is blijven bestaan. Veelal wordt met het gebruik van verjaagmethoden het probleem lokaal aangepakt en bestaat er een groot risico dat de verwilderde duiven verjaagd worden en daardoor ook het probleem verplaatst. Afweermechanismen kunnen lokale overlast verhelpen, maar leiden niet tot een structurele oplossing van stadsduivenoverlast. Voor een structurele oplossing moet het worden gezien als een aanvulling op andere methoden zoals in combinatie met beperking van het voedselaanbod en andere maatregelen waardoor vrijgekomen plaatsen niet meer kunnen worden bezet. Daarnaast is het niet altijd wenselijk om dit soort middelen, zoals een knalapparaat en flitsmolens, in de bebouwde kom te gebruiken. Ook voor het vangen en elders loslaten geldt dit. Het betreffende individu probeert zo snel mogelijk terug te keren naar "huis".

Voedselreductie

Ook bij voedselreductie heeft deze methodiek pas na meerdere jaren een effect op de populatie. Daarnaast leidt een sterke reductie van het voedselaanbod in steden op lange termijn tot afname van de stadsduivenpopulatie, maar leidt dit niet zondermeer tot een afname van de stadsduivenoverlast. Bij een verkleind voedselaanbod kan bovendien zijn dat de duiven voedselbronnen elders gaan opzoeken, waardoor een verplaatsing van de stadsduiven en de problemen kan optreden, bijvoorbeeld door verplaatsingen naar terrassen, snackbars en dergelijke. Door het minimaliseren van het voedselaanbod is het mogelijk dat er een verzwakte/zieke populatie stadsduiven ontstaat, die bovendien voor extra overlast kan zorgen. Uit een studie van Haag (1984) is bekend geworden dat duiven ten gevolge van vitamine en mineralen tekorten schade aan vegetaties in bijvoorbeeld parken gaan berokkenen.

Conclusie alternatieven

In deze situatie wordt met de gekozen methode de meest effectieve methode gebruikt om op korte termijn het gewenste resultaat te krijgen. Het beperken van de omvang van de populatie verwilderde duiven op korte termijn op de betreffende locatie(s) is dan ook noodzakelijk om belangrijke schade en overlast te voorkomen, waarbij gebruikmakend van het luchtdrukgeweer en vangkooien bestemd voor verwilderde duiven de meest effectieve wijze van bestrijding wordt gezien.

Naast bovenstaande methoden zijn nog andere methoden mogelijk, zoals het werken met een duiventil. Deze zijn niet gebruikt in de huidige situatie, omdat ze niet het gewenste resultaat bereiken op korte termijn en vaak inhouden dat er toch een mate van overlast en schade blijft bestaan

Belangenafweging

Stadsduivenoverlast is door de eeuwen heen een probleem geweest in tal van binnenlandse en buitenlandse steden. Overlast treedt met name op bij hoge dichtheden (>300-400 duiven per km²) van stadsduiven in dichtbevolkte gebieden, zoals (oude) stadscentra. Oude gebouwen bieden hier veel broedgelegenheid. Door mensen wordt er bewust of onbewust veel voedsel achtergelaten, waardoor de populatie kan floreren. Er is in 2005 door Sovon in een rapport reeds de stadsduivenproblematiek in de stad Groningen beschreven (A. van Kleunen, H.P. van der Jeugd & R. Foppen, 2005. *Stadsduivenproblematiek in de stad Groningen. Een analyse van de effectiviteit van controle maatregelen*. SOVON-onderzoeksrapport 2005/03) waaruit blijkt dat dit al een probleem is over meerdere jaren.

In deze situatie zijn meerdere belangen gediend, namelijk ter voorkoming van belangrijke schade en de volksgezondheid.

De opdracht is aangevraagd in het belang:

- de volksgezondheid of de openbare veiligheid;

Eén verwilderde duif produceert per jaar gemiddeld 14 kg poep. Met name bij roestplekken en nesten vindt er een opeenhoping plaats van poep. Daarnaast kunnen verwilderde duiven gastheer zijn van allerlei parasieten zoals mijten, teken, vlooiën, vogelwandluizen, veerluizen e.d. en zijn duivennesten een walhalla voor motten, vliegen, kevers, mijten, zilversjes en stofluizen. Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat verwilderde duiven slechts een zeer beperkt risico vormen voor de gezondheid van burgers. Ziekten als paratyfus, tuberculose en papegaaienziekte worden nauwelijks door duiven overgebracht, maar hun uitwerpselen, nesten en karkassen van gestorven vogels kunnen wel een potentieel risico vormen en hygiënerisico's met zich meebrengen. Deze kunnen namelijk besmet zijn met allerlei ziekteverwekkende bacteriën of parasieten zoals de vogelmijt. Ook mensen met een sterk verminderde weerstand lopen een verhoogd risico op een infectieziekte. Het risico van duiven voor de volksgezondheid is weliswaar klein te noemen, maar niet volledig uit te sluiten. Daarnaast kan dit een risico vormen voor het aanwezige vee.

Verder kan eventuele hinder van geluid afkomstig van duiven een invloed uitoefenen op het welbevinden van de mens. Het koeren van duiven kan als hinderlijk ervaren worden. Naast geluidsoverlast kan ook geurhinder een probleem vormen. Deze beide elementen ondervinden de bewoners.

Naast het feit dat nesten van duiven de straten bevuilen en verstoppingen kunnen veroorzaken van hemelwaterlozingen, tasten hun ammoniak houdende uitwerpselen steen- en andere gevelmaterialen aan van de gebouwen. Door opeenhoping van mest en nestmateriaal raken goten en regenpijpen verstopt, met lekkage en geurhinder als gevolg. Een opstapeling van mest kan ook vervuiling van bodem en water veroorzaken. Verwijderen van uitwerpselen op gebouwen is doorgaans een dure aangelegenheid.

Als voedsel blijft liggen (omdat er teveel werd gegeven) kan er ook overlast ontstaan van ongedierte zoals ratten. Gezien het type locaties is dit niet geheel mogelijk te voorkomen. Het beperken van de omvang van de populatie verwilderde duiven op korte termijn is dan ook noodzakelijk om belangrijke schade te voorkomen en in het kader van de gezondheid.

Gebruik vangkooien

Bij deze opdracht zijn vangkooien als middel aangewezen. Voor het gebruik van vangkooien is een specifieke toets nodig, namelijk voor middelen die gebruikt kunnen worden voor het massaal of niet-selectief vangen of doden van vogels. Het betreft hier een middel die genoemd staat in de Vogelrichtlijn. Het gebruik van vangkooien kan alleen onder strikte condities plaatsvinden die verzekeren dat geen andere dieren worden gevangen dan de verwilderde duiven waarvan opdracht is verleend. In deze situatie worden de vangkooien gebruikt in de stallen, waarbij de kans zeer klein is dat hierbij andere vogelsoorten worden gevangen. Daarnaast geldt dat de vangkooien minstens twee keer per dag gecontroleerd worden en er voldoende water en drinken in de vangkooi aanwezig is. Indien weersomstandigheden hierom vragen (vorst óf een maximale temperatuur hoger of gelijk aan 25 graden Celsius) of de vangkooien gebruikt worden in het broedseizoen, wordt een extra controlebezoek uitgevoerd halverwege de dag. Indien er andere vogels gevangen worden dan verwilderde duiven, worden deze direct vrijgelaten. Door het opnemen van deze voorschriften in het besluit, moet worden voorkomen dat de inzet van het middel leidt tot slachtoffers onder dieren van andere soorten dan de vogelsoort waarvoor het middel wordt ingezet. Tevens verbinden wij een rapportageverplichting voor bijvangst aan deze opdracht. Mochten er onverhoopt toch meer individuen van andere soorten dan verwilderde duif gevangen worden, dan kunnen de voorwaarden waaronder deze opdracht is verleend worden aangepast.

Gebruik geweer

Wij zien het luchtdrukgeweer als een geschikt middel om de verwilderde duif te bestrijden. Een luchtdrukgeweer is voldoende nauwkeurig voor de bestrijding van deze soort. Bij het gebruik van een geweer binnen gebouwen, is het luchtdrukgeweer ook een veiligere keuze.

In verband met de veiligheid stellen wij eisen aan het gebruik van het geweer, aan het kaliber en de trefenergie. In deze situatie wordt er gebruik gemaakt van een luchtdrukgeweer met een minimaal kaliber van tenminste 5,5 mm en ten hoogste 6,36 mm en mondingsenergie van 25 joule en maximaal 80 joule. Hiermee is zeker dat het getroffen dier direct overlijdt en niet onnodig lijdt. Wij achten het niet noodzakelijk om nadere eisen aan de munitie te stellen.

Daarnaast dient de gebruiker in het bezit te zijn van een geldige jachtake. Het is van belang dat degene die het geweer hanteert, beschikt over voldoende kennis en kunde om het geweer veilig en juist te gebruiken. In deze opdracht is daarom voorgeschreven dat alleen jachtakehouders van de opdracht gebruik mogen maken. In de Wnb zijn eisen gesteld voor het verlenen van een jachtake. Artikel 3.28 schrijft voor dat de jachtake alleen wordt verleend aan personen die een jachtexamen hebben afgelegd, gerechtigd zijn tot het uitvoeren van de jacht, een aansprakelijkheidsverzekering hebben en minimaal 18 jaar oud zijn. Het jachtexamen bestaat uit een theoretisch en een praktisch deel waarin de schietvaardigheid en de bekwaamheid in omgang met het geweer wordt geëxamineerd (artikel 3.18, Bnb). Daarnaast zijn er weigeringsgronden voor een jachtake opgenomen in artikel 3.28 en 3.28a van de Wnb. Deze weigeringsgronden houden verband met het beschermen van de openbare orde en de veiligheid. De jachtake wordt niet verleend indien er gronden zijn om aan te nemen dat de aanvrager van de jachtake een gevaar kan gaan vormen voor zichzelf, de openbare orde of de veiligheid.

In beginsel is gebruik van het luchtdrukgeweer voor zonsopgang en na zonsondergang niet toegestaan. Met het oog op bijvoorbeeld een effectieve uitvoering van populatiebeheer of schadebestrijding is het mogelijk om hiervoor opdracht te verlenen. Nachtelijk afschot heeft als voordeel dat de verwilderde duiven dan roesten en op bepaalde plekken stilzitten, veelal boven in de stallen/gebouwen. Door het luchtdrukgeweer ook in de nachtelijke periode te gebruiken, in combinatie met nachttapparatuur, kan er gericht bestreden worden. In deze situatie wordt er dan ook opdracht verleend om het luchtdrukgeweer, in combinatie met nachttapparatuur, te gebruiken voor zonsopgang en na zonsondergang.

Het gebruik van het geweer, in combinatie met vangkooien bestemd voor verwilderde duiven, is in onze optiek in deze situatie de beste methode om verwilderde duiven te doden.

Verwijderen nesten

Bij het uitvoeren van de opdracht tot beperken van de populatie verwilderde duiven, kan het nodig zijn om nesten van duiven, met daarin ook eventueel eieren, te verwijderen. De nesten van verwilderde duif zijn niet strikt beschermd. Het verwijderen van nesten draagt daarnaast bij aan het voorkomen van afschot, als de kuikens eenmaal het nest hebben verlaten. Tevens wordt de broedende duif door het verwijderen van het nest gestimuleerd om een andere broedlocatie te zoeken. Daarom achten wij het verwijderen van nesten van verwilderde duif ook acceptabel bij het uitvoeren van deze opdracht.

Begrenzing gebied

De ontheffing voor de bestrijding van verwilderde duif is aangevraagd voor het gehele grondgebied van de provincie Groningen, met inbegrip van de bebouwde kom en aan die bebouwde kom grenzende terreinen op locaties waar de aanvrager, in opdracht van gebruiker of eigenaren van deze locaties, plaagdierbestrijding moet plaatsvinden. Hiervoor is een ontheffing aangevraagd voor het gebruik van het geweer buiten een regulier jachtveld. Wel stellen we de voorwaarde dat de duivenbestrijding enkel mag plaatsvinden met goedkeuring van de grondgebruiker. Daarnaast beperken we de ontheffing tot de plaatsen waar aanzienlijke overlast door duiven valt te verwachten, namelijk bedrijventerreinen en op overige plaatsen waar de volksgezondheid of gezondheid van aanwezig vee door verwilderde duiven in het geding kan raken.

Belangen veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu

Op basis van bovenstaande overwegingen wordt op meerdere vlakken rekening gehouden met de belangen veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu. Ook bij de keuze van de munitie wordt rekening gehouden met betreffende belangen (art. 3.26, lid 3, Wnb) en wordt er geen lood gebruikt. Het in dit besluit genoemde middel, het luchtdrukgeweer, is voor het beperken van de populatie verwilderde duiven het meest effectieve middelen dat bovendien ook vanuit dierenwelzijn geschikt is. Met het gebruik van het luchtdrukgeweer wordt geen onnodig lijden veroorzaakt. Bij het gebruik van het geweer worden de weidelijkheidsregels in acht genomen, zodat ook onder andere veiligheid hierin een aspect krijgt. Gezien deze afweging en de eerdere onderbouwing wordt ook afdoende rekening gehouden met de belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu.

Conclusie

In deze situatie is gezien voorgaande overwegingen aan de voorwaarden voldaan die zijn genoemd in de Wet natuurbescherming. Op basis van de overwegingen is dan ook besloten op grond van artikel 3.18 van de Wnb een opdracht te verlenen om de omvang van populatie van verwilderde duiven te beperken binnen de gehele provincie Groningen.

De opdracht heeft betrekking op de locaties waarbij buiten de bebouwde kom gebruik gemaakt mag worden van vangenkooien die bestemd zijn voor het vangen van verwilderde duiven en het gebruik van luchtdrukgeweren, al dan niet voorzien van geluiddemper en nachtparatuur en met afwijkende munitie welke geschikt is voor een luchtdrukgeweer en voor het beoogde doel (schadebestrijding). Houders van een geldige jachtakte (beroepsmatige ongediertebestrijders) kunnen van deze opdracht gebruik maken, gedurende het gehele etmaal op gronden niet zijnde jachtvelden.

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2027. Aan deze opdracht zijn voorschriften verbonden.